

De tafel van de Heer

door: R. Brockhaus (1856-1932)

*“Daarom ben ik er altijd op uit u aan deze dingen te herinneren,
hoewel u ze weet en bevestigd bent in de onderhavige waarheid.
Ik houd het echter voor juist, zolang ik in deze tent woon,
u door herinnering op te wekken”*

2 Petrus 1:12, 13

Dit woord van Petrus, herder en trouw opziener, moedigt mij aan enige gedachten over de tafel van de Heer neer te schrijven. Aanleiding was de inhoud van een correspondentie over tucht. (Die een pijnlijke scheuring heeft veroorzaakt.) De bedoeling is de eenvoudige en positieve beginselen van het Woord van God over de viering van het avondmaal, over het samenkomen van de heiligen, “buiten de legerplaats” in de naam van Jezus en de waarheden over de tafel van de Heer in herinnering te brengen.

Als het al in de eerste dagen van de Gemeente noodzakelijk was deze dingen te herinneren, hoeveel te meer is dat nu het geval in deze eindtijd die gekenmerkt wordt door onverschilligheid en afval. Dat God Zijn geliefden mag zegenen, de ouderen mag aanmoedigen en de jongeren in de waarheid mag bevestigen.

Men hoort verklaringen, men spreekt gedachten uit, die mij vrees geven, dat men beginselen loslaat, die men altijd beschouwd heeft als van God gegeven.

Ten eerste zegt men: “de tafel van de Heer is opgericht voor Zijn hele Gemeente. Geen gemeenschap van gelovigen, kan die voor zich opeisen, met uitsluiten van anderen.”

Ten tweede zegt men: “het recht om aan de tafel van de Heer aan te zitten hangt af van de plaats van de christen en niet van zijn trouw in de wandel.”

Ten derde schrijft men zelfs: “Als een vergadering van gelovigen beginselen handhaaft, die het Woord veroordeelt of als ze een onrechtvaardigheid begaat en ze, in plaats van zich aan God te onderwerpen, weigert berouw te hebben of zich af te zonderen van de ongerechtigheid, wij niet zullen beweren, dat zij de tegenwoordigheid van de Heer of de tafel van de Heer, niet meer in hun midden hebben.”

Dat is in strijd met wat wij altijd hebben geleerd. “Zet de oude palen niet terug, die uw vaders gemaakt hebben.” (Spr.22:28) Natuurlijk kunnen de vaders zich ook vergist hebben, maar voorzichtigheid is geboden. Wat zegt God in Zijn Woord hierover? Wat zijn de gedachten over het avondmaal?

Bij de instelling was er nog geen Gemeente. Pas zeven weken later werd die gevormd, door de uitstorting van de Heilige Geest.

De Heer heeft een maaltijd tot Zijn gedachtenis achter gelaten. Zijn lichaam en de eenheid van het lichaam was nog niet geopenbaard. De gekruisigde Heer wordt voorgesteld in “het brood” en in “de beker” en beide symbolen herinneren ons aan Zijn liefde tot ons, tot in de dood. Wij verkondigen de dood van de Heer totdat Hij komt (1 Kor. 11:26).

Het is natuurlijk waar, dat Christus gestorven is, om de verstrooide kinderen van God tot één te verzamelen. Maar die zijde van de waarheid vinden we niet in deze teksten. Het avondmaal is voor alle gelovigen, niet omdat ze leden van het éne lichaam zijn, (hoewel dit waar is en de eenheid wordt uitgedrukt in de viering van het avondmaal) maar als verlosten door het lichaam en bloed van de Heer. Hun persoonlijke verantwoording treedt hierbij een rol. Ze worden opgeroepen om het avondmaal te vieren, met liefde, met dankbaarheid, ter gedachtenis van hun en dat te doen, Hem en Zijn dood waardig.

Men zegt en met reden, dat godsdienstige gelovigen die tot de verschillende kerken behoren, dit avondmaal vieren met meer innigheid en daarom meer zegen, dan veel broeders of zusters, die beter onderlegd zijn in de waarheden betreffende de eenheid van het lichaam. Een deelname, de Heer waardig, hangt voor alles af van de instelling van het hart en van het geweten. Een ieder is persoonlijk verantwoordelijk voor de manier, waarop hij aan deze maaltijd deelneemt. “Daarom, wie op onwaardige wijze het brood eet of de drinkbeker van de Heer drinkt, zal schuldig zijn aan het lichaam en het bloed van de Heer” (1 Kor. 11:27).

Als het gaat om het avondmaal van de Heer vanuit dit standpunt dan moet men met de gezindheid van diegenen die aanzitten rekening houden. Daarom lezen wij: “...laat men zichzelf beproeven...” (om te weten of hij in de toestand is, die past bij het aanzitten) “...en zo eten.” Dat hadden de Korinthiërs vergeten, ze hadden onwaardig gegeten en gedronken en hadden

geen rouw gedragen over het kwaad in hun midden. God kastijde hen streng.

In de christenheid vergat men snel de betekenis van het avondmaal. Men heeft er een sacrament, een genademiddel van gemaakt, om vergeving van zonden te krijgen, om versterkt te worden in het geloof, enz. enz., min of meer vasthoudend aan de grondgedachte dat de gekruisigde Heer ons wordt voorgesteld in het brood en de beker. Het avondmaal wordt in alle kerken gevierd en de Heer beschouwt en oordeelt vroeg of laat een ieder van hen, die er aan deelneemt.

Gezien als Tafel van de Heer doet zich een heel ander beeld aan ons voor. In zekere zin drukken beide een zelfde gedachte uit in andere zin een geheel verschillende gedachte.

De eerste gedachte is verbonden met persoonlijke verantwoordelijkheid. De tweede gedacht aan gemeenschappelijke verantwoordelijkheid die, natuurlijk gedeeld wordt door ieder lid van de gemeenschap naar de mate van de kennis, die hij heeft van de waarheid. Wat hier geldt is het gezag en de rechten van de Heer op Zijn Tafel en op Zijn Gemeente. Vandaar het voornaamste verschil, dat het onderwijs kenmerkt van Paulus in 1 Korinthe 11 en 1 Korinthe 10. In 1 Korinthe 10 verbindt hij het avondmaal met de tafel van de Heer, hij spreekt over gemeenschap en de onmogelijkheid om deze maaltijd te verbinden met onreinheid. In plaats van de vermaning: *“laat men zichzelf beproeven en zo eten”* wordt daar gezegd: *“Want wij, de velen, zijn een brood, een lichaam; want wij allen nemen deel aan het ene brood.”* En: *“...ik wil niet, dat u gemeenschap hebt... ...u kunt niet deelnemen aan de tafel van de Heer...”* Dat onderwijs richt zich tot de gemeenschap, tot de Gemeente als zodanig.

Een verklarende opmerking:

Tot aan 1 Korinthe 10 ziet Paulus de Gemeente als het huis van God. Pas in vers 16 en 17 spreekt hij voor de eerste maal over het lichaam van Christus, over de gemeenschap met Zijn lichaam en dat dan in verbinding met het avondmaal. Dit is de enige tekst in het Nieuwe Testament waar we de uitdrukking vinden van de gemeenschap van de heiligen met de Heer en met elkaar. Daarom vergelijkt hij de Tafel van de Heer met het Joodse altaar (Mal. 1:12) aan een kant. Aan de andere kant stelt hij de Tafel tegenover de tafel van de demonen. Beide altaren zowel het joodse als het heidense waren onscheidbaar van de offerranden, die er waren geofferd en allen die ervan aten, drukten daardoor hun gemeenschap er mee uit. Hetzij met het altaar van de Heer, hetzij met de tafel van de demonen. Het is absoluut hetzelfde met de Tafel van Heer, die wij het christelijk altaar zouden kunnen noemen. Die het brood eet, getuigt, dat hij deel uitmaakt van het éne lichaam van het lichaam van Christus, krachtens het volbrachte verzoeningswerk. (Let wel, het bloed wordt het eerst genoemd in vers 16)

Paulus spreekt in deze tekst niet over het verkondigen van de dood van de Heer, maar om openlijk uitdrukking te geven aan de eenheid van het lichaam van Christus. Er is geen ander middel om dit te doen. In het eerste geval gaat het om een daad; wij eten, wij drinken. In het tweede geval gaat het om een beginsel, om de grondslag waarop de daad wordt verricht. *“Het brood dat wij breken, is dat niet de gemeenschap van het lichaam van Christus?”* Als wij van één brood eten verklaren wij, dat wij allen tot het mystieke ¹ lichaam van Christus op aarde behoren. Volgens het onderwijs dat de Heilige Geest ons later geeft, is het onmogelijk te denken aan het brood, als lichaam van Christus, zonder tegelijk te denken aan de Gemeente, die Zijn lichaam is.

Dat laat ons de ernst begrijpen, waarmee Paulus de heiligen waarschuwt tegen elke verbinding van de Tafel van de Heer met de tafel van de demonen. Als dit specifieke gevaar voor ons niet langer bestaat, is er een ander gevaar, dat, van ons te verbinden met beginselen die de eenheid van het lichaam ondergraven, die miskennen of zelfs ontkennen, het gezag dat de Heer alleen recht heeft over Zijn Tafel uit te oefenen.

De waarheid van de eenheid van het lichaam en de tegenwoordigheid van Christus in het midden van de Gemeente (Mat. 18:20) worden praktisch losgelaten in de godsdienstige systemen. Van twee dingen één – of wel kennen deze systemen de eenheid van het lichaam niet, voorgesteld door één brood, of wel, zelfs als ze die kennen, verwerklijken ze die niet. Men kan dus niet zeggen, dat de “tafel van de Heer” in het midden van die christenen is. Zij vieren het avondmaal en misschien doen sommigen dat met meer ernst dan velen, die belijden te staan op het terrein van de eenheid van het lichaam. Maar de waarheid vervat in de uitdrukking “tafel van de Heer” wordt door hen niet geopenbaard en wordt door hun positie eerder ontkend. Als men bij hen de tafel van de Heer vond en Zijn tegenwoordigheid naar Mattheüs 18 vers 20 zou het de heilige plicht zijn van ieder kind van God zich bij hen te voegen. Daarvan afgezonderd blijven zou niets minder zijn dan een zuivere en eenvoudige scheuring, zoals JND ² schrijft.

Kan men dan niet zeggen, dat een samenkomst van gelovigen de tegenwoordigheid van Heer en Zijn tafel niet meer in haar midden heeft, als zij beginselen handhaven die tegengesteld zijn aan de Schrift, dat zij het kwaad openlijk bedrijven en weigeren zich te onttrekken aan de ongerechtigheid? Is dat niet de heilige Naam van de Heer verbinden met de ongerechtigheid?

Waarom richtte Mozes de tent “buiten het leger” op? Waarom ontmoette de Heer hem daar? Als de Heer ons, Zijn dienstknechten beveelt ons af te zonderen van alle ongerechtigheid, kan Hij dan verbonden blijven

---

¹ verborgen

² J.N. Darby (1800-1882)

met een systeem, waar men weigert zich te bekeren en zich te onttrekken aan de ongerechtigheid?

Wij zien in het geval van Korinthe, dat de tegenwoordigheid van de Heer en Zijn tafel nog kunnen zijn daar, waar ongerechtigheid en kwaad is.

Wij moeten dus, als er kwaad ontdekt wordt in een vergadering niet allereerst ons afzonderen, maar positie kiezen tegen het kwaad, opdat het mag worden weggenomen. Maar wat moeten we doen, als een vergadering weigert zich ervan te reinigen? Wat zou er gebeurd zijn als Korinthe zich niet had willen reinigen van een openbaar kwaad? Als de brief van Paulus niet de droefheid in overeenstemming met God en het berouw had voortgebracht, als die niet een heilige ijver had verwekt om de boze uit het midden het midden weg te doen? Zou hij dan nog gezegd hebben: “de gemeente van God, die te Korinthe is.” Zou hij haar nog erkend hebben als een vergadering van heiligen in wier midden (Mat. 18:20) Jezus, “de Heilige en Waarachtige” was? Dat zou onmogelijk geweest zijn. De tegenwoordigheid van de Heer en als gevolg daarvan, Zijn tafel, bevinden zich niet meer daar, waar men zich niet wil verootmoedigen of zich afzonderen wil van de ongerechtigheid. Dat toont ons eens te meer op onweersprekelijke wijze, dat de tafel van de Heer in verbinding staat niet alleen met de positie van de gelovigen, maar ook met hun trouw in de wandel.

Wat heeft onze broeders in verschillende landen bewogen, ± 100 jaar ³ uit te gaan “uit de legerplaats?” Was het niet om uit te gaan tot Christus, Zijn smaad te dragen? De Geest van God had hun de ogen geopend, wat de Gemeente betreft, een waarheid zo lang vergeten, die ons wordt voorgesteld in de tafel van de Heer! Wat moesten ze doen, na gehoorzaamd te hebben aan het goddelijk bevel om zich te onttrekken aan alle ongerechtigheid en zich te reinigen van de vaten tot oneer? Moesten zij een nieuwe kerk stichten? Dat zou de verwarring enkel groter gemaakt hebben en hun voeten geplaatst hebben op het drijfzand van menselijke gedachten en organisaties.

Nee, er was geen andere weg dan terug te gaan naar wat er van de beginne was. Men moest, in diepe verootmoediging over het algemeen verval, met dankbaarheid, erkennen de onveranderlijke waarheid van God en weer de plaats innemen op het fundament, dat God in Christus heeft gelegd. Zijn gedachten zijn nooit veranderd, hoewel de eenheid van het lichaam, zoals ons wordt voorgesteld in de tafel van de Heer, uit het oog is verloren, sinds de dagen van de apostelen.

Het is mogelijk, dat in deze gedachtegang, de tafel van de Heer nooit is opgehouden te bestaan. Het is mogelijk, dat in de loop van eeuwen, afgezonderde gelovigen er het inzicht van hebben gehad. Misschien hebben kleine groepen zich vergaderd naar Mattheüs 18 vers 20 en hebben zij door het geloof de kostbare

waarheid van 1 Korinthe 10:17 verwerkelijkt. De kerkgeschiedenis maakt daar echter geen melding van.

Is ons nagelaten van de christenen, van toen, een enkel lied die uitdrukking geeft aan de “gemeenschappelijke aanbidding van de Vader, door Zijn familie, vergaderd rondom de Heer Jezus? Pas in de eerste helft van de voorgaande eeuw, was er onder de machtige leiding van de Heilige Geest een terugkeer tot de bekende waarheden van de eerste christenen, die liederen van aanbidding inspireerden.

Het is niet juist om te zeggen dat de “broeders” opnieuw de tafel van de Heer hebben opgericht. Maar zij zijn begonnen met twee of drie waarvan de Heer het geweten had gewekt om zich te vergaderen in de enige naam van Jezus. Zij hebben opnieuw het avondmaal gevierd op de grondslag door God gewild, dat wil zeggen, door de dood van de Heer te gedenken, die te verkondigen en ook de eenheid van het lichaam van Christus te verkondigen.

Net zoals Ezra vroeger “vestigden zij het altaar op zijn stelling” (Ezr. 3:3) of als Mozes begonnen zij het Pascha weer te vieren “aan de plaats, die de HEERE, uw God, verkiezen zal om [daar] Zijn Naam te doen wonen” (Deut. 16:5,6). Zij hebben de goedkeuring van God gehad, die hun trouw erkende en beloonde op een wonderbare wijze. Zouden we nu op een of andere manier terugkeren, tot wat onze vaders en wij verlaten hebben als verkeerd? Misschien heeft men niet de bedoeling om daarheen terug te keren; maar als in waarheid, een vergadering van gelovigen nog in haar midden heeft, de tegenwoordigheid van de Heer en tafel van de Heer, hoe zou ik tot een gelovige zeggen, dat daar zijn plaats niet meer is, en hem er toe brengen zich er van terug te trekken, zolang zijn Heer er nog is?

Dat de Heer ons mag aanmoedigen om getrouw te zijn en stand te houden, gehecht aan de goddelijke beginselen, waaraan Hij ons in Zijn genade oplettend heeft gemaakt in deze eindtijd. Dat wij afgezonderd van alle kwaad, met ruime harten, het smalle pad van de waarheid mogen bewandelen! Dat Hij ons mag bewaren voor alle partijgeest, voor alle sektarische geest, om aan de tafel van de Heer te ontvangen alle oprechte gelovigen, gezond in de leer en in de wandel. Zelfs dan, als hij nog niet onderwezen zou zijn in al de waarheid! Laten we oppassen aan de tafel van de Heer grenzen te stellen, enger dan de Heer zelf heeft gesteld! Laten we eveneens oppassen met jaloeze zorg te menen, dat de tegenwoordigheid van de Heer en de tafel van de Heer zich overal bevinden in alle kerken van de christenheid. Zo'n gedachte zou een totaal verduisterde blik verraden en zou ons onfeilbaar vroeg of laat terugbrengen in de legerplaats, die we hebben verlaten. Dat is in tegenspraak met Mattheüs 18 vers 20; 1 Korinthe 10 vers 15 tot en met 22 en Hebrëëën 13 vers 13.

Oorsprong: [Le Messenger Evangélique 1925-253](#)

Titel: [La Table du Seigneur](#)

³ toen dit geschreven werd.